

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ (Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU (Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU (Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Ing. Mgr. Karel Hlaváček

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

<i>OBSAH</i>	2
<i>EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ</i>	3
BOSNA A HERCEGOVINA: SOUČASNÁ SITUACE, UKONČENÍ MISE EUPM.....	3
ČERNÁ HORA: ZAHÁJENÍ PŘÍSTUPOVÝCH ROZHOVORŮ.....	4
TURECKO: KROKY K VÍZOVÉ LIBERALIZACI.....	4
ISLAND: PŘÍSTUPOVÁ KONFERENCE.....	5
TURECKO: MIGRACE, VÍZA.....	6
<i>HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU</i>	6
PREZIDENTSKÉ VOLBY V EGYPTĚ.....	7
ÍRÁN: ROZHOVORY O JADERNÉM PROGRAMU, LIDSKÁ PRÁVA.....	8
SUMMIT EU-RUSKO.....	9
SÝRIE: POKRAČUJÍCÍ NÁSILÍ.....	10
ÁZERBAJDŽÁN, ARMÉNIE: KONFLIKT O NÁHORNÍ KARABACH.....	10
<i>DOKUMENTY SZBP EU</i>	11

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

BOSNA A HERCEGOVINA: SOUČASNÁ SITUACE, UKONČENÍ MISE EUPM

Pozadí

Bosna a Hercegovina je tradičně silně kritizována; poslední hodnocení Komise (říjen 2011) v tomto ohledu nebylo výjimkou – problémem je podle Komise neshoda jednotlivých etnických skupin na směřování státu a jeho institucionálním základu¹ (což se projevovalo i v neschopnosti sestavit centrální vládu od voleb v říjnu 2010) nebo úprava ústavy tak, aby odpovídala výnosu Evropského soudu pro lidská práva o diskriminaci zastoupení ve státních institucích.² K dílčímu pokroku od té doby došlo v prosinci 2011, kdy byla nalezena shoda na vytvoření centrální vlády a některých základních krocích, jako je přijetí státního rozpočtu pro rok 2011 (a v současnosti již i rozpočtu na rok 2012). Tyto úspěchy jsou nicméně spíše výjimkou – ústava stále nebyla upravena, nadále převládá klima politické krize a rétorika podněcující na mezietnickou nevraživost.

Aktuálně

Dne 25. června 2012 se Bosna a Hercegovina stala předmětem jednání Rady. Rada ocenila kladné stránky nedávného vývoje, znepokojení vyslovila zejména nad rozdělovací rétorikou politiků a nedostatkem pozornosti skutečným politicko-ekonomickým problémům.³ V současné době Rada nepovažuje za vhodné uzavřít úřad Vysokého představitele generálního tajemníka OSN, který společně s misí EU EUFOR ALTHEA drží v zemi některé exekutivní pravomoci, což z Bosny a Hercegoviny činí formu mezinárodního protektorátu. Ukončena nicméně bude druhá mise EU v zemi, policejní mise EUPM, která se soustředila na poradní činnost v oblasti boje proti korupci a organizovanému zločinu.⁴ Byl také zahájen dialog o

¹ BaH je federativně uspořádaná země: jednou její částí je Federace Bosny a Hercegoviny (převažují Bosňáci a Chorvaté), druhou Republika srbská (převažují bosenští Srbové). Jednou z linií krize v BaH je odtahitý vztah obou částí federace: někteří politici z Federace Bosny a Hercegoviny označují Republiku srbskou za výsledek genocidy, politici Republiky srbské pak požadují právo na sebeurčení a nejenže odmítají předávat kompetence na celostátní úroveň, ale naopak žádají některé kompetence zpět. Kromě této hlavní krizové linie je možné identifikovat krizi uvnitř Federace Bosny a Hercegoviny: Bosňáci podporují vznik unitárního státu, Chorvaté preferují vlastní státoprávní jednotku jako třetí součást BaH. Pro více informací viz Přehled SZBP říjen 2010.

² Jedná se o výnos v případě Sejdič/Finči; problém spočívá v tom, že některé ústavní funkce mohou obsadit pouze Bosňáci, Srbové či Chorvaté.

³ Závěry Rady k Bosně a Hercegovině jsou k dispozici [ZDE](#).

⁴ Zatímco mise EUFOR ALTHEA čítá přes tisíc mužů, je mise EUPM relativně malá (82 členů). Pro stručné hodnocení aktivit mise viz Europolitics 4449, 22. 6. 2012, EU Closes BiH Police Mission.

pokroku na cestě k EU,⁵ přičemž Sarajevo obdrželo cestovní mapu, jež stanovuje konkrétní body nutné pro to, aby země mohla podat přihlášku do EU.⁶

ČERNÁ HORA: ZAHÁJENÍ PŘÍSTUPOVÝCH ROZHovorŮ

Pozadí

Černá Hora je od prosince 2010 kandidátskou zemí EU, zahájení přístupových rozhovorů ale bylo podmíněno dalším pokrokem zejména v boji proti korupci a organizovanému zločinu. Ve svém posledním hodnocení politiky rozšíření (říjen 2011) zhodnotila Komise vývoj v Černé Hoře kladně a doporučila Radě otevření přístupových rozhovorů. Rada na svém zasedání v prosinci 2011 rozhodla o tom, že přístupové rozhovory by měly být započaty v červnu 2012, pokud se podaří nadále úspěšně bojovat proti korupci a organizovanému zločinu.⁷

Aktuálně

Dne 22. května 2012 zveřejnila Komise svoji zprávu, v níž konstatovala plnění podmínek stanovených Radou⁸ a znovu doporučila otevřít s Černou Horou přístupové rozhovory.⁹ Dne 26. června 2012 se Rada vyjádřila k doporučení pozitivně a rozhodla, že po schválení Evropskou radou mají být přístupové rozhovory s Černou Horou zahájeny dne 29. června 2012.¹⁰

TURECKO: KROKY K VÍZOVÉ LIBERALIZACI

Pozadí

Útlum vzájemných vztahů mezi Tureckem a EU, který je očekáván v souvislosti s nástupem kyperského předsednictví v Radě EU, je v současné době paradoxně kompenzován aktivizací těchto vztahů. V květnu 2012 byla představena tzv. Pozitivní agenda, která by měla vést k oživení spolupráce v oblastech, které jsou v přístupovém procesu blokovány. Aktuální je zejména otázka usnadnění cestování pro turecké občany do EU, jednání probíhají také v oblasti energetiky.¹¹

Aktuálně

Dne 21. června Rada na svém zasedání rozhodla, že přes nedávnou negativní zprávu FRONTEx o vzrůstajícím počtu nelegálních migrantů z Turecka do EU bude zahájen dialog o vízové liberalizaci. Komise byla za tímto účelem pověřena vytvořit

⁵ Tisková zpráva Komise, 26. 6. 2012, [ZDE](#).

⁶ Europolitics 4454, 29. 6. 2012, Sarajevo Receives Accession Road Map.

⁷ Přehled SZBP prosinec 2011, Černá Hora: přístupové rozhovory v červnu 2012, [ZDE](#).

⁸ Problémy s korupcí v Černé Hoře zřejmě ale ještě zdaleka nejsou dořešeny; v nedávné době se na toto děta objevily zneklidňující zprávy, viz Europolitics 4452, 27. 6. 2012, Council Green Light to Opening Membership Talks with Podgorica.

⁹ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokroku Černé Hory při implementaci klíčových reforem, [ZDE](#).

¹⁰ Závěry Rady pro obecné záležitosti, 26. 6. 2012, [ZDE](#).

¹¹ Pro bližší informace o jednáních v oblasti energetiky viz tiskovou zprávu Komise, 14. 6. 2012, [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

cestovní mapu.¹² Současně byla parafována readmisní dohoda. Jedná se o prolomení situace, kdy EU odmítala zahájení dialogu bez podepsání dohody o zpětném přebírání osob a Turecko odmítalo podepsat dohodu bez záruk, že dojde k usnadnění cestování. Readmisní dohoda by podle kompromisu dosaženého dánským předsednictvím měla být podepsána ve chvíli, kdy Komise oficiálně představí cestovní mapu pro vízovou liberalizaci. Kompromis byl z turecké strany označen za „historický krok“, kladně vývoj hodnotí také Komise či dánské předsednictví.¹³

Očekávaný vývoj

Zrušení vízového režimu je stále spíše dlouhodobou záležitostí; současné odhady hovoří o roce 2015.¹⁴

ISLAND: PŘÍSTUPOVÁ KONFERENCE

Pozadí

Přístupové rozhovory s Islandem, zahájené v červenci 2010, probíhají ve srovnání s ostatními kandidátskými státy nepoměrně rychleji. Každá přístupová konference (během půlročního předsednictví v Radě se obvykle konají dvě) přináší otevírání nebo i uzavírání nových kapitol *acquis communautaire*. Výjimkou nebyla ani první přístupová konference vedená dánským předsednictvím, na níž byly v březnu 2012 otevřeny čtyři a uzavřeny dvě kapitoly *acquis*.¹⁵

Aktuálně

Dne 22. června 2012 se konala druhá přístupová konference s Islandem za dánského předsednictví, na níž byly otevřeny další tři kapitoly, konkrétně Dopravní politika (14), Sociální politika a zaměstnanost (19) a Finanční kontrola (32). To znamená, že z celkových 35 kapitol jich bylo dosud otevřeno 18, uzavřeno bylo 10 kapitol.¹⁶ Tento vývoj islandského přístupového procesu je často hodnocen kladně (např. komisař pro politiku rozšíření Štefan Füle hovoří o „působivém vývoji“), je nicméně pravdou, že oproti původním plánům, podle kterých měly již být otevřeny všechny kapitoly *acquis* (včetně problematických kapitol zemědělství a rybolovu), jednání probíhají o poznání pomaleji. Průlom nebyl zaznamenán ani v žádném z dalších sporných bodů islandského přístupového procesu (vyrovnání dluhů vůči Nizozemsku a Velké Británii po pádu islandské banky Icesave, nízká podpora vstupu do EU ze strany islandských občanů).

¹² Závěry Rady k dispozici [ZDE](#).

¹³ Europolitics 4450, 25. 6. 2012, Turkish minister: Visa liberalisation a „historic step“.

¹⁴ Europolitics 4449, 22. 6. 2012, Visa Deal with Turkey.

¹⁵ Pro bližší informace viz Přehled SZBP duben 2012, Island, [ZDE](#).

¹⁶ Tisková zpráva Rady, Accession conference with Iceland, 22. 6. 2012, [ZDE](#).

TURECKO: MIGRACE, VÍZA

Pozadí

Vztahy s Tureckem se v poslední době dostávají do popředí pozornosti EU, a to mimo jiné v souvislosti s nadcházejícím předsednictvím Kypru v Radě EU. Zde Turecko stále trvá na stanovisku, že neuznává předsednictví Kypru jako právoplatné (Turecko Republiku Kypr neuznává ani jako stát), a tudíž nebude s předsednictvím jednat; udržovat však nadále bude vztahy s Komisí.¹⁷ Právě Komise navrhla v květnu v reakci na dlouhodobě zamrzlý přístupový proces tzv. Pozitivní agendu, jejímž cílem je zlepšit současnou úroveň spolupráce v mnoha oblastech, mimo jiné i co se týká rozhovorů o vízové liberalizaci.¹⁸ Turecko je jedinou kandidátskou zemí EU, která dosud z vízové liberalizace neprofituje; k usnadnění cestování proto vyzývá např. Evropský parlament. EU se již k jednání rozhodla, přetrvávají nicméně určité neshody, které se týkají zejména cíle vyjednávání. Zatímco Turecko chce, aby cílem jednání byl bezvízový režim, např. ČR se domnívá, že bezvízový režim je věcí dlouhodobé perspektivy a mělo by se vyjednávat o uvolnění vízového režimu.

Aktuálně

Na konci května byla Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích (Frontex) zveřejněna zpráva,¹⁹ podle níž je hranice mezi Tureckem a Řeckem hlavním ohniskem ilegálních přechodů (55 000 z celkových 141 000 v roce 2011) na území EU a situace se zde zhoršuje (meziroční zvýšení o 22 %). EU v reakci na celkově se zhoršující situaci v této oblasti (meziroční nárůst o 35 %) uvažuje o opatřeních v boji proti nelegální migraci (naposledy dne 7. června na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci); je pravděpodobné, že se případná opatření negativně dotknou i ochoty vyjednávat s Tureckem o vízové liberalizaci.²⁰

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

¹⁷ Euobserver.com, 8. 6. 2012, Turkey continues refusal to recognise Cypriot EU presidency, [ZDE](#). Pro bližší informace viz Přehled SZBP duben 2012, Předsednictví Kypru v Radě EU a Severní Kypr, [ZDE](#).

¹⁸ Přehled SZBP květen 2012, Turecko: „pozitivní agenda“, [ZDE](#).

¹⁹ Frontex, 24. 5. 2012, [ZDE](#).

²⁰ Europolitics 4440, 11. 6. 2012, Immigration figures dampen Ankara's hopes for visa-free regime.

PREZIDENTSKÉ VOLBY V EGYPTĚ

Popis problematiky

Po lednových parlamentních volbách se v červnu 2012 v Egyptě konaly volby prezidentské, chápané často jako milník v budoucím vývoji země a s ohledem na její centrální úlohu v arabském světě i jako důležitý moment ve vývoji celého regionu.²¹

Situace v současném Egyptě se jeví jako mocenský souboj mezi armádou (Nejvyšší rada ozbrojených sil, SCAF) a islamisty, kteří zvítězili v parlamentních volbách. V druhém, rozhodujícím kole voleb, které se konalo 16. – 17. června 2012, proti sobě stanuli kandidát Muslimského bratrstva Muhammad Mursí proti generálu Ahmadu Šafíkovi, dlouholetému ministru civilního letectví a předsedovi vlády za Mubarakova režimu. Jednalo se o zvláštní a společnost polarizující výsledek převratu vedeného původně liberály, protože do čela státu bylo nakonec možno zvolit buď představitele minulého režimu, nebo islamistu.

Krátce před konáním voleb došlo k významným institucionálním posunům: dne 14. června 2012 byl rozhodnutím Ústavního soudu rozpuštěn parlament a dne 17. června 2012 byl ze strany SCAF přijat dodatek k Ústavnímu dekretu, který výrazně oslabuje pravomoci prezidenta. Velvyslanectví České republiky v Káhiře tyto kroky interpretuje jako měkký armádní převrat legálními prostředky, který směřuje proti ovládnutí země islamisty.²²

Výsledky voleb

Vítězem voleb, které proběhly v relativně klidné atmosféře, se stal Muhammad Mursí, jenž získal 51,73 % hlasů. Jedná se o prvního egyptského prezidenta, který nemá vojenskou minulost a rovněž prvního islamistu v čele arabského státu. Mursího počáteční projevy nenasvědčovaly obavám z polarizace společnosti: zvolený prezident smířlivě prohlašuje, že bude ctít dosavadní mezinárodní závazky (tj. i mírovou smlouvu s Izraelem) a že chce být prezidentem všech Egypt'anů.²³

Jednání v institucích EU

EU na egyptské volby reagovala v závěrech Rady, v nichž přivítala jejich výsledek, avšak vyslovila „vážné znepokojení“ nad institucionálními rošádami SCAF, protože „zdržují a zabraňují předání moci civilní vládě“.²⁴

Očekávaný vývoj

Dalšími konkrétními body vývoje by mělo být předložení návrhu ústavy k referendu,²⁵ měsíc po odsouhlasení ústavy by měly následovat nové parlamentní volby.²⁶ České

²¹ Pro bližší informace o prezidentských volbách viz Přehled SZBP leden 2012, Egypt: parlamentní volby, [ZDE](#).

²² TIC 865/2012-CAIRO, 24. 6. 2012, Egypt - podrobněji k výsledku prezidentských voleb.

²³ TIC 864/2012-CAIRO, 24. 6. 2012, Egypt - konečný výsledek prezidentských voleb.

²⁴ Závěry Rady k dispozici [ZDE](#).

²⁵ Na návrhu ústavy pracuje Ústavodárné shromáždění, které by do tří měsíců od zahájení své činnosti na počátku června 2012 mělo předložit výsledky své práce. Pro více informací viz Aljazeera.com, 8. 6. 2012, Tentative Deal on Egypt Constituent Assembly, [ZDE](#).

²⁶ Mandát pro zasedání Rady pro zahraniční věci, 25. 6. 2012.

velvyslanectví v Káhiře se domnívá, že at' už bude konkrétní vývoj vypadat jakkoli, dochází k posunu ke konzervativnímu názorovému spektru.²⁷ Vnitřní think tank EU Institute for Security Studies si klade otázku, zda v Egyptě v současné době dochází k demokratizaci, a odpovídá „ne“, jakkoli v dlouhodobé perspektivě podle něho může docházet k větší míře pluralizace vládního systému.²⁸ Think tank Carnegie Endowment si otázku po demokratizaci pokládá v kontextu vytváření nové ústavy a situaci nepokládá za nadějnou: ústavu napíše ten, jehož autoritářství převládne.²⁹

ÍRÁN: ROZHOVORY O JADERNÉM PROGRAMU, LIDSKÁ PRÁVA

Popis problematiky

Ve dnech 18. a 19. června 2012 se konalo další kolo rozhovorů E3+3 (Velká Británie, Francie, Německo, USA, Čína, Rusko) s Íránem ohledně jeho jaderného programu vedené vysokou představitelkou Unie Catherine Ashtonovou. V minulém kole rozhovorů (24. května 2012) nebylo dosaženo žádných podstatných výsledků.³⁰

Kromě otázky jaderného programu je stále aktuální i otázka lidských práv, která vystoupila do popředí zejména v souvislosti s perzekucí odpůrců režimu po prezidentských volbách z června 2009.³¹

Výsledky jednání

Podle Catherine Ashtovové mezi oběma vyjednávacími stranami zůstává „značný názorový rozdíl“ a je na Íránu, zda chce odpovědět na obavy mezinárodního společenství. Nejasné navíc zůstává datum dalšího kola rozhovorů s tím, že prozatím se bude konat setkání na technické úrovni (3. července 2012), které má přispět k objasnění pozic obou stran a následně by měl být sjednán termín dalšího kola jednání.³² Hlavní obavy E3+3 se točí okolo stávajícího íránského obohacování uranu, které je považováno za předstupeň obohacení použitelné k výrobě jaderné bomby. V tomto smyslu Írán naznačil ochotu jednat o vývozu obohaceného uranu do třetí země a uzavření obohacovacího zařízení ve Fordow. Írán tentokrát nežádal pozastavení sankcí ze strany EU, které začnou platit se začátkem července 2012.³³

Lidská práva

Dne 14. června 2012 přijal k problematice lidských práv v Íránu usnesení Evropský parlament (EP), který se tentokrát vyjádřil k situaci menšin.³⁴ Podle EP „v Íránu neustále dochází k diskriminaci a pronásledování menšin na základě jejich

²⁷ TIC 865/2012-CAIRO, 24. 6. 2012, Egypt - podrobněji k výsledku prezidentských voleb.

²⁸ European Union Institute for Security Studies, 13. 6. 2012, Egypt Now: democratic spring, Arab awakening or populist winter? [ZDE](#).

²⁹ Carnegie Endowment, 13. 6. 2012, Egypt: Death of the Constituent Assembly? [ZDE](#). Carnegie Endowment je nezisková organizace označující se za nadstranickou a kladoucí si oficiálně za cíl podporu mírové mezistátní spolupráce. Je financována mnoha firmami (např. General Motors, ExxonMobil, Shell) a vládami západních států (Francie, Norsko, Švédsko, USA).

³⁰ Přehled SZBP květen 2012, Írán: rozhovory o jaderném programu, [ZDE](#).

³¹ Přehled SZBP červen 2009, Írán, [ZDE](#).

³² Prohlášení Catherine Ashtonové, 19. 6. 2012, [ZDE](#).

³³ Mandát pro zasedání Rady pro zahraniční věci, 25. 6. 2012.

³⁴ Usnesení EP k Íránu, 14. 6. 2012, [ZDE](#).

národnostního původu či náboženství“; konkrétně EP žádal např. spravedlivý soud pro šest zadržených mužů z arabské menšiny Ahvaziů, kteří byli vězněni z politických důvodů. O několik dní později nicméně došlo k jejich odsouzení k trestu smrti, na což EU reagovala prohlášením mluvčí Catherine Ashtonové, podle níž je vysoká představitelka popravou „pobouřena“.³⁵

SUMMIT EU-RUSKO

Popis problematiky

Ve dnech 3.-4. června se v Sankt Petěrburgu konal summit EU-Rusko. Od posledního summitu v prosinci 2011 došlo v Rusku k očekávané konsolidaci moci po volbách parlamentních (prosinec 2011), v nichž zvítězila Putinova strana Jednotné Rusko, a volbách prezidentských (březen 2012), v nichž zvítězil Vladimir Putin. Dosavadní prezident Dmitrij Medveděv se následně stal premiérem a předsedou strany Jednotné Rusko. Tato konsolidace je provázena zákroky proti opozičním silám a občanské společnosti, které začaly již při parlamentních volbách a v současnosti pokračují snahou omezit svobodu sdružování i raziemi policie v bytech představitelů opozice.³⁶

Summitům EU-Rusko většinou dominují ekonomická témata; minulý summit v tomto ohledu přinesl značný pokrok: jednak potvrzení vstupu Ruska do WTO, jednak počátek kroků směřujících k vízové liberalizaci.

Reakce EU na praktiky využívané pro konsolidaci moci

Podle pozorovatelů nebyly ani parlamentní ani prezidentské volby v souladu s mezinárodními standardy. EU ústy Catherine Ashtonové reagovala mírně („bere v úvahu“ výsledky); ostrou kritiku si již tradičně vyhradili poslanci Evropského parlamentu. Ostřeji reagovala Catherine Ashtonová na opatření směřující k omezení svobody sdružování (i zde ale vydala prohlášení pouze na úrovni své mluvčí), když nad nimi „vyjádřila své znepokojení“.³⁷

Výstupy summitu

EU se snaží Rusko přesvědčit k tvrdšímu postupu vůči Sýrii, Rusko zase prosazuje pokud možno rychlý postup směrem k vízové liberalizaci a nesouhlasí s opatřeními, které EU přijala v rámci tzv. třetího energetického balíčku a které v rámci boje proti tržní dominanci donutí společnost Gazprom k prodeji některých aktiv v EU. Po

³⁵ Prohlášení mluvčí Catherine Ashtonové, 21. 6. 2012, [ZDE](#).

³⁶ Pro informace o parlamentních volbách a minulém summitu viz Přehled SZBP prosinec 2011, Summit EU-Rusko, [ZDE](#), pro informace o prezidentských volbách viz Přehled SZBP březen 2012, Rusko: prezidentské volby, [ZDE](#).

³⁷ Prohlášení tiskové mluvčí Catherine Ashtonové, 12. 6. 2012, [ZDE](#).

dynamických pokrocích z minulého summitu nepřinesl červnový summit žádný průlom směrem k vzájemné shodě.³⁸

SÝRIE: POKRAČUJÍCÍ NÁSILÍ

Popis problematiky

V dubnu 2012 byl v OSN schválen a Sýrii přijat tzv. Annanův mírový plán a do země vysláni mezinárodní pozorovatelé (mise UNSMIS), nicméně - podle očekávání - k zastavení násilí nedošlo.³⁹ Naopak dochází k dalším vládním masakrům, které EU ústy Catheriny Ashtonové tvrdě odsuzuje jako „hrůzostrašné a ohavné“.⁴⁰

Jednání v institucích EU

K jednáním na úrovni Rady došlo naposledy 11. května 2012 (další zasedání Rady se bude konat až 25. června 2012), kdy se Rada shodla na dalším rozšíření sankčního seznamu. Na počátku června byli z mnoha zemí EU (včetně Německa, Francie a Velké Británie, nikoli ale ČR) vypovězeni syrští diplomaté; Sýrie se zachovala recipročně.⁴¹ EU postupně přitvrzuje rétoriku – francouzský prezident François Hollande např. mluví o tom, že považuje za přijatelné řešení vytvoření bezletové zóny nad Sýrií (podobně tomu bylo v případě Libye). To nicméně bez souhlasu Ruska a Číny není realizovatelné.⁴²

ÁZERBAJDŽÁN, ARMÉNIE: KONFLIKT O NÁHORNÍ KARABACH

Popis problematiky

S Arménií i Ázerbajdžánem EU v poslední době poměrně dynamicky rozvíjí vztahy: v rámci iniciativy Východní partnerství byla zahájena jednání o nových asociačních smlouvách, uzavírají se partnerství pro mobilitu (*mobility partnership*). Obě země ale stále trápí „zamrzlý“ konflikt o Náhorní Karabach.⁴³ Na počátku června 2012 došlo k přeshraničním přestřelkám, v nichž údajně zemřeli čtyři Arméni a pět Ázerbajdžánců.

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka EU vydal v reakci na přestřelky prohlášení, v němž vyjádřila znepokojení nad situací a vyzvala ke zvýšení aktivity Minské skupiny OBSE (USA, Rusko, Francie, Ázerbajdžán, Arménie), v jejímž rámci má dojít k uzavření mírové

³⁸ Pro alternativní shrnutí výsledků summitu viz tiskovou zprávu Rady, EU-Russia summit, [ZDE](#), Europolitics 4436, 5. 6. 2012, Van Rompuy: „Diverging Assessments“ on Syria, Euobserver.com, 4. 6. 2012, EU to Russia: „the euro will not fail“, [ZDE](#).

³⁹ TIC 987/2012-NYSM, 11.06.2012, Informace z Rady bezpečnosti OSN (23. týden).

⁴⁰ Prohlášení Catherine Ashtonové, 7. 6. 2012, [ZDE](#).

⁴¹ Euobserver.com, 4. 6. 2012, Syria expels EU diplomats, [ZDE](#).

⁴² Euobserver.com, 30. 5. 2012, France says Syria air strikes a possibility, [ZDE](#).

⁴³ Jedná se o území v jihozápadním Ázerbajdžánu osídlené převážně Armény. Země o toto území vedly v letech 1992-1994 válku. V roce 1994 bylo pouze uzavřeno příměří, tj. formálně jsou země stále ve válce. Podrobné informace ke konfliktu lze nalézt ve studii pro potřeby Evropského parlamentu, [ZDE](#).

smlouvy. ⁴⁴ Situace je nicméně znepokojující dlouhodobě, ať již kvůli tomu, že přestřelky na hranicích nejsou neobvyklé, nebo kvůli tomu, že region se vyznačuje vysokou mírou zbrojení, na což v dubnu 2012 poukázal ve svých usneseních Evropský parlament, který současně vyzval země EU, aby zbraně do regionu přestaly dodávat.⁴⁵

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Příprava summitu EU-Mexiko – [9237/12](#)

Datum: 14. 6. 2012

Typ dokumentu: Poznámka pracovní skupiny pro Latinskou Ameriku LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje návrh agendy a návrh společného prohlášení.

⁴⁴ Euobserver.com, 11. 6. 2012, „Normal“ shooting resumes in Armenia-Azerbaijan Conflict, [ZDE](#).

⁴⁵ Tisková zpráva Evropského parlamentu, 18. 4. 2012, [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz